

Procedura zorganizowanych akcji przeszukiwań terenów w celu zbierania zwłok dzików lub ich szczątków.

Procedura została opracowana w celu ujednoczenia działań związanych z prowadzeniem w formie zorganizowanych akcji przeszukiwań określonego terenu i unieszkodliwieniem znalezionych martwych dzików lub ich szczątków w obszarach, gdzie występuje lub może występować afrykański pomór świń (ASF).

1. Organizacja działań.

1.1. Za organizację działań związanych z przeszukiwaniem terenu w celu zbierania padłych dzików lub ich szczątków odpowiadają:

A. wojewoda, który poprzez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego (WCZK) koordynuje powyższe działania. Centrum Zarządzania Kryzysowego odgrywa główną rolę w organizacji i poszukiwaniu zwłok dzików lub ich szczątków. Wojewódzki lekarz weterynarii jest reprezentantem IW w ramach działań WCZK;

B. powiatowy lekarz weterynarii, który określa zasady i częstotliwość zorganizowanych przeszukań terenu będącego w jego właściwości miejscowej w szczególności w przypadkach opisanych w pkt 2.3 - 2.8.

1.2. Za monitoring padłych dzików lub ich szczątków nie będących działaniem opisanym w pkt 1.1 na terenach leśnych, pozostających w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (PGL LP) odpowiadają nadleśnicy. Koszty utylizacji padłych dzików lub ich szczątków, wykrytych w ramach monitoringu pokrywa PGL LP.

Na pozostałych obszarach obwodów łowieckich, za zgłaszanie padłych dzików odpowiadają koła łowieckie PZŁ.

2. Zaangażowanie sił i środków.

2.1. Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego we współpracy z wojewódzkim lekarzem weterynarii przygotowuje dla poszczególnych powiatów miesięczny plan przeszukań terenu w poszczególnych powiatach, określając miejsca przeszukań i wielkość terenu. Określa się metodykę przeszukiwania, datę i czas rozpoczęcia i zakończenia akcji.

2.2. Akcje zorganizowanych przeszukiwania terenu mogą odbywać się przy pomocy następujących technik:

a) przeszukania z udziałem od jednej do kilku grup osób liczących do 12 przeszukiwaczy z tzw. przewodnikiem, znającym topografię terenu i miejsca bytowania dzików,

b) przeszukania przy pomocy psów tropiących wraz z opiekunem i z udziałem min. jednej osoby tzw. przewodnika oraz 4 - 5 osób do przeszukiwań pomocniczych na każde przeszukanie do 4 psów,

- c) przeszukania przy pomocy dronów z kamerami o wysokiej rozdzielczości lub termowizyjnymi, z operatorem i z udziałem min. jednej osoby tzw. przewodnika.
- 2.3. Miesięczny plan przeszukań terenu powinien uwzględniać: użycie Sił Zbrojnych RP do poszukiwania padłych dzików (zgodnie z przyjętymi w tym zakresie zasadami), użycie psów tropiących, wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych (dronów). Przedmiotowy plan WCZK przesyła do Dowództwa Wojsk Obrony Terytorialnej na adres e-mailowy: dso.dwot@mon.gov.pl (bez względu na fakt, czy jest w nich uwzględnione użycie SZ RP, czy nie) oraz do CZK MRiRW na adres e-mailowy: czk.mrirw@minrol.gov.pl. Powiatowi lekarze weterynarii przekazują za pośrednictwem wojewódzkich lekarzy weterynarii do wojewódzkich centrów zarządzania kryzysowego zasady i częstotliwość oraz raporty z przeszukań terenu będącego w ich właściwości miejscowej.
  - 2.4. Na terenach stwierdzenia martwych lub upolowanych dzików, ze stwierdzonym materiałem genetycznym lub przeciwciałami przeciwko wirusowi ASF, należy przeprowadzać poszukiwania martwych osobników nie rzadziej niż co dwa tygodnie do czasu ustalenia zasięgu oraz wyraźnego spadku cyrkulacji wirusa.
  - 2.5. Na terenach obszaru objętego ograniczeniami II i III intensyfikacja aktywnych poszukiwań martwych dzików lub ich szczątków powinna przypadać na okres od grudnia do końca kwietnia.
  - 2.6. Na obszarach objętych ograniczeniami II i III, na których utrzymywana jest duża populacja świń, tj. powyżej 100 tys. sztuk/powiat, intensywność aktywnych poszukiwań padłych dzików i ich szczątków powinna być utrzymana w zależności od stwierdzonego zagrożenia przez cały rok w szczególności na obszarze poszczególnych gmin w zależności od wielkości pogłowia, z uwzględnieniem zasięgu poszukiwań w promieniu 10 km.
  - 2.7. W przypadku wystąpienia ognisk ASF u dzików na obszarach wolnych od choroby (tzw. „hot spot”) oraz w przypadku wystąpienia nowych ognisk u dzików na obszarach, na których ogniska nie były stwierdzane od co najmniej 12 miesięcy, częstotliwość zorganizowanych poszukiwań padłych dzików i ich szczątków powinna być prowadzona min. raz na 14 dni przez okres co najmniej 3 miesięcy, a następnie co najmniej do dwóch przeszukiwań, w których nie znaleziono padłych dzików lub ich szczątków.
  - 2.8. W przypadku wystąpienia ogniska ASF u świń na obszarze objętym ograniczeniami I lub obszarze wolnym należy prowadzić aktywne poszukiwania padłych dzików i ich szczątków przez minimum 3 kolejne miesiące, nie rzadziej niż co 2 tygodnie.

3. Działania związane z prowadzeniem akcji przeszukiwań terenu.

- 3.1. Wojewódzcy lekarze weterynarii przekazują powiatowym lekarzom weterynarii informację o terminach przeszukań, o których mowa w pkt 1.1.A.
- 3.2. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy terytorialnie dla obszaru, na którym odbywać się będzie przeszukiwanie wraz osobą odpowiedzialną za osoby przeszukujące, koordynują kwestie organizacyjne w trakcie prowadzonych działań.
- 3.3. Powiatowy lekarz weterynarii odpowiada za zabezpieczenie wszelkich niezbędnych środków i sprzętu do pobierania próbek do badań w kierunku ASF oraz przesłanie pobranych próbek do laboratorium. Odpowiada również za

- zabezpieczenie odzieży ochronnej dla osób zajmujących się zbieraniem i nadzoruje załadunek zwłok dzików przed ich unieszkodliwieniem.
- 3.4. W przeszukiwaniu terenu uczestniczą obligatoryjnie: powiatowy lekarz weterynarii lub wyznaczony przez niego pracownik Inspekcji Weterynaryjnej, lekarze weterynarii wyznaczeni do pobierania próbek, pracownicy fizyczni odpowiadający za zebranie i załadowanie dzików lub ich szczątków do worków foliowych oraz przetransportowanie ich do miejsca odbioru przez uprawniony zakład sektora utylizacyjnego (dalej ZU).
  - 3.5. Pracownicy fizyczni zbierający zwłoki dzików mogą wykonywać te czynności na podstawie umowy cywilno-prawnej zawartej z powiatowym lekarzem weterynarii. Przed rozpoczęciem pracy muszą być przeszkoleni przez powiatowego lekarza weterynarii lub osobę przez niego wyznaczoną na okoliczność postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego i materiałem zakaźnym. Przeszkolenie powinno być potwierdzone podpisem osoby przeszkolonej na liście osób szkolonych w zakresie, o którym mowa w niniejszej procedurze. Wzór potwierdzenia przeprowadzenia szkolenia stanowi załącznik nr 1 do niniejszej procedury.
  - 3.6. Powiatowy lekarz weterynarii określa zasady przemieszczania zwłok dzików lub ich części z miejsca znalezienia do miejsca czasowego składowania, np. przy użyciu kładów, ładowaczy, samochodów z przyczepami, itp. Za zabezpieczenie sprzętu odpowiada WCZK. Zastosowany sprzęt po użyciu poddawany jest dezynfekcji. Dezynfekcji dokonuje Inspekcja Weterynaryjna lub wyznaczony przez nią podmiot.
  - 3.7. Najpóźniej na dzień przed rozpoczęciem akcji przeszukiwania terenu, powiatowy lekarz weterynarii kontaktuje się z wybranym ZU, znajdującym się w rejestrze zakładów prowadzonym przez GLW i ustala godzinę przyjazdu samochodu z ZU do wyznaczonego przez PLW miejsca. Dokonując wyboru zakładu należy mieć na uwadze aby był on położony najbliżej miejsca odbioru zwłok dzików.
  - 3.8. Skorzystanie z odstępstwa przewidzianego w art. 19 rozporządzenia 1069/2009 (zakopanie zwłok) jest możliwe w przypadkach nadzwyczajnych za zgodą PLW, tj. niemożliwości przetransportowania pojedynczych zwłok dzika, znalezione w miejscu trudno dostępnym. Zwłoki te powinny być zakopane w sposób uniemożliwiający ich odkopanie przez dzikie zwierzęta.

4. Finansowanie.

- 4.1. Koszty prowadzenia akcji przeszukiwania terenu pokrywane są przez powiatowego lekarza weterynarii z rezerwy celowej część 83 poz. 12 przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt. Szczegółowe określenie możliwych do pokrycia wydatków wskazano w przepisach rozporządzenia MRiRW w sprawie wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rocznego „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”.

5. Raportowanie.

- 5.1. Każdorazowo po zakończeniu czynności o których mowa w niniejszej procedurze, powiatowy lekarz weterynarii sporządza meldunek (załącznik nr 2) o przebiegu i efektach przeprowadzonych działań, przekazując go do

Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego i wojewódzkiego lekarza weterynarii, w terminie nie dłuższym niż 3 dni od zakończenia akcji.

5.2. WCZK są zobowiązane do składania raportów w tym zakresie do CZK MRiRW w cyklu dwutygodniowym w piątki do końca dnia roboczego zgodnie ze wzorem tabeli stanowiącej załącznik nr 3.

Procedura wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2022r.

Sporządził: Główny Lekarz Weterynarii

Paweł Niemczuk

Dyrektor Departamentu

Bezpieczeństwa w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Mieczysław Mosakowski

Zatwierdził: Sekretarz Stanu

w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Lech Antoni Kołakowski